

Een eeuw zeevisserij in België...

Een eeuw zeevisserij in België: Leeswijzer Belgische vissersvloot

Ann-Katrien Lescrauwaet, Nancy Fockedeey, Annelies Scholaert, Heidi Debergh, Liesbeth Lyssens

Vlaams Instituut voor de Zee - VLIZ

Wandelaarkaai 7

B- 8400 Oostende, Belgium

www.vliz.be

Contact: annkatrien.lesrauwaet@vliz.be

Figuur 1: Oostduinkerse schuiten aan het westelijk havenhoofd, na de Eerste Wereldoorlog. VLIZ Fotogalerij - Collectie Daniël Moeyaert. www.vliz.be/cijfers_beleid/zeeverij/photo_gallery.php?album=1266&pic=30281

1. Inleiding

De Belgische vissersvloot kende een boeiende dynamiek: sloepen, boten en schepen veranderden van naam en eigenaar, van [immatriculatie nummer](#) of aanleg haven, en werden omgebouwd of uitgerust met meer efficiënte technologie. Eind 19de eeuw verschenen de eerste stoomschepen. Na de Eerste Wereldoorlog werd de gehele vloot geleidelijk gemotoriseerd. De snelle veranderingen maken het niet altijd evident om de levensloop en de karakteristieken van een bepaald schip te volgen vanaf zijn bouw tot het moment waarop het schip uit de vaart wordt genomen. Die veranderingen zijn nu per schip online doorzoekbaar in de webapplicatie en databank 'Belgische vissersvloot' en dit voor vissersvaartuigen actief vanaf 1929. Voor sommige schepen zijn gegevens beschikbaar die dateren van vóór 1929. Dit is vooral van toepassing voor de schepen met aanleg haven Oostende (gegevens vanaf eind 19de eeuw).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) startte in 2009 met het verzamelen van gegevens over karakteristieken van individuele sloepen, boten en schepen. Erkende en betrouwbare bronnen werden hiervoor in kaart gebracht en beschreven (zie '3. databronnen'). Na digitalisering en kwaliteitscontrole werden de gegevens gestandaardiseerd en samengebracht in de databank 'Belgische vissersvloot'. Op basis van (een combinatie van) kenmerken van een bepaald casco (d.i. de drijvende scheepsromp van een schip zoals die te water wordt gelaten zonder bovenbouw, voortstuwing of tuigage) werd uit deze databank de 'levensloop' van elk schip gereconstrueerd. Deze reconstructie laat toe om de gedocumenteerde wijzigingen die een schip ondergaan heeft in bijvoorbeeld naam en immatriculatie nummer, maar ook in type aandrijving, vistuig en zelfs eigenaar, te beschrijven. Het resultaat van deze reconstructie is op het

Een eeuw zeevisserij in België...

Internet beschikbaar in de context van het project 'Een eeuw zeevisserij in België' (www.vliz.be/NL/Cijfers_Beleid/Belgische_Zeevisserij). De gegevens uit deze databronnen zijn raadpleegbaar via de applicatie 'Belgische vissersvloot' (www.vliz.be/cijfers_beleid/zeeverij/fleet.php).

2. Het resultaat: de applicatie 'Belgische vissersvloot' online

De online applicatie 'Belgische vissersvloot' bestaat uit 2 componenten: de databank 'Belgische vissersvloot' (1) en bijkomende Informatie (2).

1. De databank 'Belgische vissersvloot'

De overheid publiceert sinds 1929 jaarlijks de situatie van de Belgische vissersvloot in de 'Officiële lijst der Belgische vissersvaartuigen' (OLdBV). Per aanleghaven wordt hierin een lijst van ingeschreven schepen opgegeven met aanduiding van de naam en de inschrijvingsplaats (aanleghaven) van het schip, de naam van eigenaar en/of reder, het immatriculatie nummer, het bouwjaar en naam van de bouwwerf, bruto tonnenmaat, netto tonnenmaat, totale lengte, totale breedte, type aandrijving, drijfkracht, scheepstype, materiaal en visuitrusting, en andere kenmerken (zie figuur 2 en figuur 4). Let wel, tussen 1929 en heden zijn niet alle opgesomde eigenschappen in elk jaargang gedocumenteerd.

De databank 'Belgische vissersvloot' is **een zo getrouw mogelijke weergave** van de gegevens zoals gepubliceerd in de officiële bron 'OLdBV'. Hierbij werden de gegevens gecontroleerd op kwaliteit, gestandaardiseerd en geïntegreerd per 'casco'. Zie '3. databronnen' en '4. werkwijze' voor de beschrijving van bronnen en gehanteerde methode bij het integreren van de data.

Karakteristieken schip

Bouwwerf: NV West-Vlaamse Scheepswerven (Oostkamp)/SV Scap (Oostende)
Bouwjaar: 1975
Schip-id: 1851
Dit schip is nog in de vaart (anno 01.01.2009).
Dit schip maakt nog deel uit van de Belgische vissersvloot (anno 01.01.2009).

	1975	1980	1981
Inschrijvingspl.	Nieuwpoort		
Immatriculatiernr	N.15		
Naam	De Kottens		
Roepnaam	OPAO		
Bruto tonnage	224.37		
Netto tonnage	83.45		
Lengte			
Breedte			
Motormerk	Anglo Belgian Corporation		
Motor kW			
Motornummer	11082		
Motor pk	1000		
Motorjaar	1975		
Schiptype			
Dekking			
Aandrijving	Motor		
Technologie	Radiotelefoon(1), Ontvangpost(1), Ultrasonore dieptemeter (1), Radar(1), Decca Navigator (DN)(1), Decca Track Plotter(1), Very high frequency(1), Automatische piloot(1)		
Materiaal	Staal		
Visuitrusting		Boomkor	
Reder	Calcoen Roger-Vermote		Calcoen Roger-Vermote e Vantorre Louis-Crevits
Eigenaar			
Bronnen	Officiële lijst der Belgische vissersvaartuigen 1976	Officiële lijst der Belgische vissersvaartuigen 1981	Officiële lijst der Belgische vissersvaartuigen 1982
Bijschriften uit bronnen			

Figuur 2: Voorbeeld (extract) uit de databank 'Belgische vissersvloot', beschikbaar via de web applicatie 'Belgische vissersvloot' op de webpagina www.vliz.be/NL/Cijfers_Beleid/Belgische_Zeevisserij.

Een eeuw zeevisserij in België...

2. Bijkomende informatie

Een belangrijke hoeveelheid bijkomende informatie en visueel materiaal wordt per schip ook beschikbaar gemaakt via de webapplicatie. Deze informatie is veelal resultaat van jarenlang zorgvuldig onderzoek door personen die zich met veel passie toewijden aan het raadplegen van lokale en buitenlandse archieven, privé collecties van schippers en reders, werven en andere. De informatie die door deze ervaringsdeskundigen ter beschikking wordt gesteld is complementair, veelal gedetailleerder en mogelijks zelfs nauwkeuriger dan de gegevens gepubliceerd door de overheid (OLdBV). Om de oorsprong en het verschil in benadering tussen beide soorten bronnen te kunnen duiden, werd er bewust voor gekozen om de informatie uit deze bijkomende bronnen niet in de databank 'Belgische vissersvloot' te integreren, maar wel afzonderlijk ter beschikking te stellen via de webapplicatie. Op die manier is het voor de gebruiker duidelijk welke informatie voortbouwt op de OLBV enerzijds, en wordt anderzijds duidelijk erkenning gegeven aan de informatie aangeleverd door ervaringsdeskundigen. Deze 'Bijkomende informatie' is een collectie van bronnen bestaande uit foto's (vrij van auteursrechten mits vermelding van de auteur), publicaties, krantenknipsels, en gerichte beschrijvingen per schip zoals verzameld door deskundigen en amateurs. Deze informatie wordt via de titel 'Bijkomende informatie' opgelijst en digitaal ontsloten, meestal in pdf formaat. De informatie uit deze bronnen wordt niet weergegeven in de databank 'Belgische vissersvloot' maar wordt wel verwerkt in de korte beschrijving van de levensloop van een schip 'Samenvatting levensloop' (figuur 3), naarmate een 'casco' gedetailleerd beschreven wordt.

Figuur 3: Voorbeeld van een schermafdruck voor de omschrijving van het schip N.15 De Kottens: fotogalerij en 'Samenvatting levensloop'.

Voorbeelden van bijkomend geraadpleegde bronnen zijn o.a. de publicaties van de werkgroep visserij van de [Belgian Ships Archive](#) (BSA), de website www.shipdata.nl (voor aanvullingen lengte- en breedtematen), boeken van maritieme auteurs (zoals Barbaix, Eneman, Desnerck, Vandecasteele, Carly, e.a.), artikels uit Het Visserijblad en De Zeewacht, en commentaar van gebruikers.

Een eeuw zeevisserij in België...

3. Databronnen voor de databank 'Belgische vissersvloot'

De lijst geraadpleegde nummers of jaargangen (1929 tot 2009 met uitzondering van 1941 tijdens de tweede wereldoorlog) uit de reeks 'Officiële lijst der Belgische vissersvaartuigen' (OldBV) is beschikbaar via het Integrated Marine Information System IMIS (VLIZ) en rechtstreeks digitaal als volledige tekst raadpleegbaar (pdf formaat) via de url: www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=200145. Voorbeelden uit deze reeks, zijn weergegeven voor jaargang 1929 (figuur 4) en jaargang 1944 (figuur 5). Ook het "Rapport sur l'administration et la situation des affaires de la ville d'Ostende" (1898 – 1912) werd gebruikt als bron voor schepen met Oostende als thuishaven.

De OldBV-lijsten werden vanaf 1929 uitgegeven door het Ministerie van Landbouw (Dienst voor Zeevisserij) en vanaf 1932 door het Ministerie van Verkeerswezen (Bestuur van verkeerswezen en Binnenvaart). Momenteel is de bevoegde dienst voor de jaarlijkse uitgave de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer; Directoraat-Generaal Maritiem Vervoer. De Directie Scheepvaartcontrole (met ondersteuning van dhr. Georges Week, Scheepvaartcontrole Oostende) stelde de geraadpleegde jaargangen ter beschikking voor het digitaliseren van de publicaties en het omzetten van de gegevens uit de gedrukte tabellen naar digitale dragers.

ZEEBRUGGE — BLANKENBERGE

Nr	Naam van het vaartuig	Tonnemaat		Gebouwd			H	Motor				Reeder	Adres
		Netto	Bruto	Jaar	Plaats	Werf (1)		Merk	P. K (3)	Nummer	Jaar		
Z.92	Poolster	3,97	14,09	1928	Boom		H	Kromhout	30		1930	Meyers Henri	Parentstraat, 7, Heist
Z.93	Kamiel	8,59	19,98	1928	Grauw		H	Kromhout	40	4804	1928	Serie J. & F.	Distelstraat, 16, Heist
B.94	Houzee (o. b.)	1,82	4,43	1932	Italie		H	Claeys	7	138	1938	Popelier Albert	Voorstraat, 64, Blankenberge
Z.95	Gerard Leon	5,66	19,68	1942	Ledeberg	44	H	Kromhout	50	1045	1931	Jonckheere L. G. & L.	Polderstraat, 3, Heist
B.96	Alberic	5,90	19,01	1943	Oostende	2	H	A. B. C.	60	5747	1943	Pinckhet Frans	Noord Edestraat, 37, Oostende
Z.97*	St. Franciscus				Steendorp	40	H					Verburgh Frans	Polderstraat, 54, Heist
Z.98	Annie	9,44	22,34	1943	Niel	47	H	A. B. C.	80	5738	1943	Demeester Pierre	Nijverheidstraat, 22, Zeebrugge
B.99	Bobby	12,50	32,00	1943	Brugge	30	H	A. B. C.	120	3741	1943	Monteyne Gustaaf	Wenduinsteeweg, 11, Den Haan
Z.100	De Hopende Visser	7,55	20,12	1922	Oostende		H	Industrie	48	1119	1937	Verburgh F. J. L. & A.	Polderstraat, 54, Heist
Z.101	Frans Henriette	16,24	37,05	1912	Oostende		H	Scandia	100	18324	1932	Vilietinck Victor	Yzerstraat, 31, Heist
Z.102	Gustaaf Rachel	12,52	34,29	1909	Brugge	16	H	Kromhout	100	486507	1934	Haerincx Louis	Noordstraat, 19, Heist
Z.103	Robert	2,88	9,83	1942	Steendorp	40	H	Claeys	36	9418	1941	Desmidt Leon	Vlamingstraat, 18, Heist
B.104	Remy-Mareel	14,33	34,16	1943	Oostende	1	H	A. B. C.	120	5564	1942	Janssens & Eyland	Visscherskaai, 32, Oostende
Z.105	Alma	13,73	31,24	1943	Zeebrugge	35	H	Industrie	80	3302		Neyts August	Onderwijsstraat, 17, Heist
Z.106	Sea Gull	10,83	22,36	1943	Brugge	30	H					Monteville Jozef	Hazegraas, 34, Krokke
B.107	Betsy (o. b.)	1,64	4,26				H	Bonnard	7		1926	Brepoels Henri	A. Beernaertstraat, Heist
Z.108	Petrus Paulus	13,16	35,69	1943	Oostende	4	H	A. B. C.	120	5587	1943	de Brouwer J. (Baron)	Manoir du Relai, Ville Pommerœul
Z.109	Albatros II	13,40	32,55	1943	Oostende	1	H	Industrie	83	3301	1943	Vietinck Leopold (Wwe)	G. Gezellestraat, 31, Heist
Z.110*	Carlo II				Blankenberge	49	H	Kromhout	100	4076	1935	De Munter Hector	Parentstraat, 31, Heist
Z.111	Mareel André	14,69	37,52	1943	Blankenberge		H					Utterwulge Richard	Ploegstraat, 63, Zeebrugge
Z.112*	Plus						H					De Groote Jozef	Pannestraat, 106, Heist
Z.113*	Madeleine						H					Laseure Simon	Steenstraat, 19, Heist
Z.114*	Marie Godelieve						H					Normovis p.v.b.a.	Prinselaan, 17, Oostende
Z.115	Ronny	12,17	29,96	1943	Oostende	5	H	A. W. A.	80	2170	1943	Calier A. & Bossier Aug.	De Maerelaan, 16, Zeebrugge
Z.116	Reine Astrid	3,71	11,01	1935	Zeebrugge		H	Deutz	25	334098/9	1935	Utterwulge Richard	Ploegstraat, 63, Zeebrugge
Z.117	Drie Kinders	3,94	16,86	1913	Oostende		H	Deutz	50	385045/6	1936	Morphy Edmond	Congolaan, 75, Oostende
B.118*	VICTOR MARQUERITE						H					Pierlot Maurice	Graf d'Ursellaan, 15, Heist
Z.119	Suzanne	12,66	35,48	1943	Oostende	6	H	A. B. C.	80		1943	Calier Alf.	De Maerelaan, 16, Zeebrugge
Z.120	Morgenster - Valeghen 9/14	7,53	22,57	1943	Oostende	8	H	Kromhout		10453	1940		
Z.121*	Nelly				Brugge		H						

(1) Zie lijst der scheepswerven blz. 28.

(2) H = hout — S = staal.

(3) Zie nota blz. 28.

(*) Schepen in aanbouw of nummer voorbehouden.

(1) Zie lijst der scheepswerven blz. 28.
(2) H = hout — S = staal.
(3) Zie nota blz. 28.
(*) Schepen in aanbouw of nummer voorbehouden.

Figuur 4: Voorbeeld (extract) uit de reeks 'Officiële Lijst der Belgische vissersvaartuigen', jaargang 1929.

Naast de jaarlijkse publicaties (per 31 december of 1 januari), stelt deze Overheidsdienst soms ook een tussentijdse (bv. halfjaarlijkse) stand van zaken ter beschikking. De gegevens uit deze tussentijdse publicaties zijn **niet** opgenomen in de databank 'Belgische vissersvloot'.

Figuur 5: Voorbeeld (kaft) van de reeks Officiële Lijst der Belgische vissersvaartuigen, jaargang 1944

4. Werkwijze

Het Vlaams Instituut voor de Zee digitaliseerde de publicaties (zie '3. databronnen') en digitaliseerde informatie uit deze lijsten, als getrouwe kopies (letterlijke overname) van de originele bronnen. Vervolgens werd de naamgeving van de parameters gestandaardiseerd en werden de gegevens op kwaliteit gecontroleerd en geïntegreerd in een databank. Als volgende stap werd de 'levensloop' van een bepaald casco gereconstrueerd op basis van eerder 'stabiele' eigenschappen zoals de totale lengte, de totale breedte en de bruto tonnenmaat, het bouwjaar, in combinatie met veranderlijke eigenschappen zoals naam, immatriculatie nummer en eigenaar. Deze levensloop lijst in chronologische volgorde alle wijzigingen op die een bepaald schip ondergaan heeft vanaf het bouwjaar.

Naast de officieel gepubliceerde gegevens werden op de kopijen van bepaalde jaargangen van deze reeks, handgeschreven aantekeningen gemaakt. Deze aantekeningen werden anoniem aangebracht, vermoedelijk door medewerkers van de rapporterende overheidsdienst. De aantekeningen verwijzen veelal naar wijzigingen die in de loop van het publicatiejaar optraden in de toestand van een schip, bv. 'geschrapt op....(datum)'. Deze aantekeningen worden in rekening gebracht bij het reconstruëren van de levensloop van een schip, maar zijn niet doorzoekbaar of weergegeven in de databank 'Belgische vissersvloot'.

	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
1	trial_new	eschreven in	matriculatienuummer	Nummer	gistratienuummer	gistratienuummer 2	am	epnaam	matriculatie seincode	bouwd-jaar	hip-Type	ndrijving (Zeil/Motor/Stoom)	en/gedekthalgedekt	hip-Materiaal	uitrusting (vermoedelijk)	hmetaat-Netto	hmetaat-Bruto	ngte	vedite	lor-Merk	lor-Jaar	lor-HP/kk
9900	1931	Oostende 102					Mathilde-Simonne			1931	Sloep	Motor	Open boot	Hout		31,24	86,32			Deutz	1931	180
10225	1932	Oostende 102					Mathilde-Simonne	OTZB		1931	Sloep	Motor	Open boot	Hout		31,3	86,38			Deutz Diesel	1931	180
10555	1936	Oostende 102					Mathilde-Simonne	OTZB		1931		Motor		Hout		31,3	86,38			Deutz	1931	180
10839	1937	Oostende 102					Mathilde-Simonne	OTZB		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
11130	1938	Oostende 102					Mathilde-Simonne	OTZB		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
11402	1939	Oostende 102					Mathilde-Simonne	OTZB		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
11975	1944	Oostende O.102					Mathilde-Simonne			1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
12261	1945	Oostende O.102					Mathilde-Simonne			1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
12533	1946	Oostende O.102					Mathilde-Simonne			1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
12816	1947	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
13087	1948	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
13342	1949	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
13597	1950	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
13832	1951	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
14038	1952	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
14247	1953	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	88,31			Deutz	1931	180
14443	1954	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
14649	1955	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
14851	1956	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
15047	1957	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
15247	1958	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
15451	1959	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
15652	1960	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
15856	1961	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16051	1962	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16236	1963	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16426	1964	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16602	1965	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16768	1966	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	
16919	1967	Oostende O.102					Mathilde-Simonne	OPDX		1931		Motor		Hout		31,3	93,65		ABC	1955	270	

Figuur 6: Voorbeeld van een lijst met jaarlijkse gegevens uit de OLdBV voor het 'casco' met uniek identificatie code-nummer 1290, na reconstructie van de levensloop.

5. Een schip opzoeken in de zoekinterface van de databank 'Belgische vissersvloot'

Een schip opzoeken in de databank 'Belgische vissersvloot' gebeurt via het 'zoekscherf' op de webpagina: www.vliz.be/cijfers_beleid/zeeverij/fleet.php. Je kan een schip opzoeken aan de hand van de NAAM (naam die het schip ooit in zijn levensloop gedragen heeft), het IMMATRICULATIENUMMER of de AANLEGHAVEN waar het schip ooit werd ingeschreven. Indien het BOUWJAAR gekend is, kan je dit gegeven ook gebruiken in je zoekopdracht. Je kan ook een combinatie van zoektermen ingeven. Onderstaand schema geeft de zoekopties weer.

Zoek een schip op

Naam:	
Bouwjaar:	
Immatriculatiennr:	
Haven:	▼ Kies aanlegplaats uit de lijst (Kust- en Scheldehavens)
Zoek	

Als uitkomst van je zoekopdracht krijg je een overzicht van alle resultaten (schepen) waarin je zoekterm of zoekcombinatie voorkomt. De zoekfunctie houdt rekening met alle mogelijke namen en immatriculatienummers op elk tijdstip van de levensloop van deze schepen, maar de zoekresultaten worden weergegeven door het oorspronkelijke immatriculatienunder en de naam die aan het schip werd toege-

kend bij eerste inschrijving. Na doorklikken op de naam van een specifiek vaartuig uit deze lijst, ga je naar de pagina met de levensloop van het geselecteerde schip.

De tabel met de levensloop van een specifiek schip start steeds met het jaar waarin het schip voor het eerst door de bron beschreven werd. Voor een beter overzicht werden enkel die jaren waarin, volgens de geraadpleegde bronnen, wijzigingen opgetreden zijn weergegeven in de resultatentabel. Voor die jaren worden enkel de gewijzigde kenmerken vermeld. Lichtblauw gekleurde balkjes wijzen op een 'niet gewijzigd' kenmerk. Witte cellen en balkjes duiden op hiaten in de bronnen. Bovenaan de tabel wordt aangeduid of het schip nog in de vaart was bij de laatste actualisatie van de databank (jaartal) en of het op dat moment al dan niet deel uitmaakte van de Belgische vissersvloot.

Hoe waardevol deze lijsten ook zijn, ze zijn niet steeds een getrouwe weergave van de situatie van de vloot over het gehele jaar. Eerst en vooral omdat zij – zoals steeds – de situatie weergeven op een bepaalde geijkte datum (toestand op 1 januari van het jaar van publicatie, of 31 december van het voorgaande jaar). In de loop van het jaar grijpen echter tal van wijzigingen plaats in de vloot. Verder kunnen ongewilde schrijffouten of overnames van foutieve informatie bij het verzamelen van gegevens bij de bron ook zorgen voor een afwijking ten opzichte van de werkelijkheid.

Bijkomende informatie over ontbrekende karakteristieken of andere gegevens over het schip worden in de applicatie onder de tabel opgenomen als '2.2. Bijkomende informatie'.

6. Toelichting bij enkele termen

De begrippen die in de tabel worden opgelijst, zijn toegelicht aan de hand van 'tooltips' of tekstkader-tjes die verschijnen wanneer de cursor (via de computermuis) het begrip aanwijst op het scherm. Enkele van de belangrijkste termen worden hier nader toegelicht.

5.1. Immatriculatienummer

Een uniek nummer of unieke letter- cijfercombinatie voor elk varend schip is wettelijk verplicht sinds het [KB van 27 februari 1840](#). Deze nummers moeten vermeld worden op de scheepsrump aan weerszijden van de boeg. De letter staat voor de thuishaven of aanleghaven (tabel 1).

De structuur van de immatriculatienummers heeft sindsdien enkele wijzingen ondergaan voor wat betreft de vissersvloot:

Vóór 1947 werden de immatriculatienummers per haven of aanlegplaats bijgehouden. Elke lokale autoriteit registreerde schepen beginnende bij het nummer 1. Zo kon men – volgens de lijsten – in een bepaald jaar eenzelfde immatriculatienummer tegenkomen in verschillende havens. Bv. nummer 5 bestond in een bepaald jaar zowel in de lijst van Nieuwpoort, als in die van Oostende, De Panne en Heist.

Men noteerde oorspronkelijk in de lijsten geen letter vóór het nummer. Men begon dit pas te doen vanaf 1941. Op de schepen zelf (op de boeg, het zeil of de achtersteven) vinden we meestal wél altijd een letter.nummer-combinatie terug en dit overeenkomstig de plaats van inschrijving:

Zeehavens	Scheldehavens
B: Blankenberge	A: Antwerpen
DP: De Panne	BDR: Berendrecht
H: Heist	BOU: Boekhoute
N: Nieuwpoort	D: Doel
O: Oostende	K: Kieldrecht
OO: Oostduinkerke	L: Lillo
Z: Zeebrugge	M: Mariekerke
	R: Rupelmonde
	ZV: Zandvliet

Tabel 1: Lijst van aanleghavens en toegekende lettercodes voor de Belgische zee- en Scheldehavens

Vanaf 1947 werden de inschrijvingen van vissersvaartuigen gecentraliseerd en werden heel wat schepen vernummerd. In Oostende werden schepen vernummerd tellende vanaf 1, in Zeebrugge vanaf 400, in Blankenberge vanaf 600 en in Nieuwpoort vanaf 700.

Het immatriculatie nummer van een vaartuig wordt behouden bij de verkoop, tenzij het schip vanuit een andere thuishaven gaat varen. In dat geval kan de voormalige thuishaven het oude immatriculatie nummer beschikbaar stellen voor het inschrijven van een nieuw vaartuig. Dit meervoudige gebruik van een immatriculatie nummer over de tijd heen, kan het opzoekwerk naar informatie over een bepaald schip a.d.h.v. een immatriculatie nummer sterk bemoeilijken. Met behulp van de databank 'Belgische vissersvloot' en de zoekinterface wordt ernaar gestreefd dit te vereenvoudigen.

5.2. Andere tekstverklaringen en afkortingen zoals gerapporteerd door de bronnen

- Naam van het vaartuig
- Roepnaam (internationale roepsignaal, of 'call signal')
- Uitrusting
 - B Boomkorvisserij
 - Ko Korvisserij op garnalen
 - L Lijnen
 - Pl Plankenvisserij
 - T Twin rigger
 - W Warrelnetvisserij
- Karakteristieken
 - L.O.A. Lengte over alles in meter
 - B.O.A. Breedte over alles in meter
- Tonnenmaten, tonnage
 - Bruto tonnenmaat
 - Netto tonnenmaat
- Gebouwd
 - Jaar van constructie
 - Naam van bouwwerf

Een eeuw zeevisserij in België...

- Materiaal
 - H Hout
 - S Staal
 - P Polyester
- Motor kW – Motorvermogen teruggebracht op de laagst vermelde kW
- Eigenaar en/of reder

6. Toelichting bij de termen 'PK', 'HP', 'KW'

In de oorspronkelijke brondocumenten wordt bij de motorkenmerken ofwel vermelding gemaakt van de **paardenkracht (PK)** ofwel van de **'horsepower' (HP)**. Vanaf 1989 wordt de drijfkracht ook met de internationale meeteenheid **'Kilowatt' (KW)** aangegeven. Er is echter een verschil tussen de Nederlandse PK en de Engelse HP. De Nederlandse PaardenKracht (PK) en stemt overeen met een vermogen van 736 watt. De Engelse Horse Power (HP) stemt overeen met een vermogen van 745,7 watt.

Uit een kwaliteitscontrole blijkt echter dat de 'HP' zoals vermeld in de oorspronkelijke brondocumenten gelijk is aan de Nederlandse Paardenkracht.

Definitie

[bewerken]

Engelse horsepower

[bewerken]

De Schotse uitvinder **James Watt** definieerde de paardenkracht rond 1770 als 33000 *foot-pounds per minute*. Dit is het vermogen van een trekpaard om 150 kilogram in een minuut 30 meter op te hijsen. Dus

$$1pk = \frac{mgh}{t} = \frac{150 * 9,81 * 30}{60} = 736 \text{ watt}$$

De paardenkracht werd ook gedefinieerd als het vermogen dat nodig is om een last van 75 kilogram stapvoets te hijsen (dat wil zeggen met een snelheid van 1 meter per seconde, oftewel 3,6 kilometer per uur). Bij een **valversnelling** van 9,81 m/s² geldt dus het volgende:

$$1pk = 75kg * 1 \frac{m}{s} * 9,81 \frac{m}{s^2} = 736 \text{ watt}$$

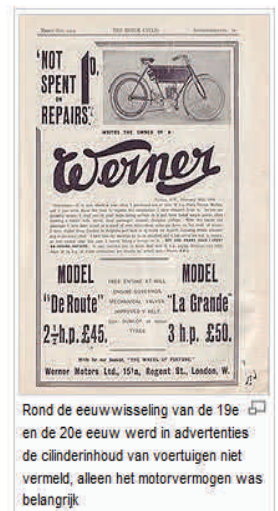
Deze waarde is gelijk aan wat later in Engeland *metric horsepower* werd genoemd. 1 pk komt dus overeen met ongeveer 0,736 kW, en 1 kW met ongeveer 1,359 pk.

Het vermogen van **stoommachines** en later ook dat van **motoren** werd vroeger in pk's uitgedrukt. Maar de pk (en alle andere nationale aanduidingen voor paardenkracht, zoals HP (horse power), PS (Pferdestärke) en ch (cheval vapeur)) zijn tegenwoordig vervangen door de **SI-eenheid kW** (kilowatt), hoewel men in advertenties voor auto's en in het algemeen de term nog steeds gebruikt.

Internationaal

[bewerken]

Een Nederlandse paardenkracht (pk) is exact dezelfde als de **Duitse Pferdestärke (PS)** en de **Franse cheval-vapeur (ch)**, terwijl de **Engelse horse power (hp)** iets groter is: 1 horse-power = 1 HP = 550 ft.lbf/s ~ 745,7 watt met andere basiseenheden (1 ft = 1 foot = 0,3048 m en 1 lb = 1 pound = 0,4536 kg. *lbf* is de zwaartekracht op 1 pound. In Engeland werd dus een iets andere definitie toegepast.

Bron: wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Paardenkracht>

7. Hoe verwijzen naar dit document?

VLIZ Een Eeuw Zeevisserij in België (2011). Leeswijzer Belgische vissersvloot. Versie december 2011. VLIZ Information Sheets, 247. Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ): Oostende. 9 pp.

Online beschikbaar op: http://www.vliz.be/cijfers_beleid/zeevisserij/fleet.php

